

Kvinneres rettigheter og likestilling

Vårt arbeid

- ✔ [Matsikkerhet og ernæring](#)
- ✔ [Klimatilpasning og klimarobusthet](#)
- ✔ [Biologisk mangfold i landbruket](#)
- ✔ [Forvaltning av naturressurser](#)
- ✔ [Grønne kreditter og spare- og lånegrupper](#)
- ✔ [Kvinneres rettigheter og likestilling](#)
- ✔ [Styrking av sivilsamfunn](#)

Kvinnelig bonde i Malawi ser mot horisonten. Foto: Julie Lunde Lillesæter, Differ Media

Nulltoleranse for diskriminering

I 1979 ble FNs kvinnekonvensjon vedtatt. Alle medlemslandene som har ratifisert konvensjonen har forpliktet seg til å beskytte kvinner mot diskriminering, og sikre sivile, sosiale, økonomiske og politiske rettigheter. Med innføringen av bærekraftsmålene i 2015, ble disse forpliktelsene ytterligere styrket. De ble spesielt forsterket gjennom mål nummer 5, som fokuserer på å oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners posisjon i samfunnet. Flere av de andre bærekraftsmålene inkluderer også kjønns spesifikke delmål.

På globalt nivå har utviklingen for kvinners rettigheter og likestilling generelt sett gått i riktig retning. Likevel er utviklingen treg og møter til tider tilbakeslag. Kvinner er mer utsatt for fattigdom, er hyppigere rammet av underernæring, har mindre landrettigheter, og har mindre makt i beslutninger, for å nevne noe. Ingen av undermålene for bærekraftsmål 5 er blitt nådd enda, og analyser viser at vi stort sett er langt fra å nå dem. Forskjellene er også synlige under andre bærekraftsmål. Som et eksempel tjente kvinner kun 51 cent for hver dollar menn tjente i 2019, altså omtrent halvparten. Videre er det dobbelt så stor sannsynlighet

for at kvinner blir utsatt for kjønnsbasert diskriminering sammenlignet med menn (UN Women, 2023, s. 5).

Heller ikke klimakrisen rammer menn og kvinner på samme måte. Ifølge FN opplever kvinner og jenter de største konsekvensene av klimaendringer, som forsterker eksisterende kjønnsulikheter og utgjør trusler mot deres levebrød, helse og sikkerhet. I mange regioner bærer kvinner en uforholdsmessig stor byrde med å sikre mat, vann og brensel (UN Women, 2022).

Sterke kvinner i Malawi. Foto: Julie Lunde Lillesæter, Differ Media

Uten likestilling, ingen bærekraftig verden

Likestilling og myndiggjøring av kvinner og jenter er viktig for å håndtere alle verdens sammenvevde kriser: fra naturtap og klimaendringer, til krig og konflikt, fattigdom og ulikhet (Verdensbanken, 2023). Uten likestilling og anerkjennelse av

kvinnens rettigheter vil vi aldri kunne bekjempe sult og urettferdighet, og vi vil aldri oppnå en bærekraftig verden.

Kvinnelige bønder har omtrent 24% lavere avlinger enn menn. Dette skyldes i hovedsak ulik tilgang på ressurser. FNs organisasjon for ernæring og landbruk beregner at hvis en hadde klart å lukke dette produktivitetsgapet mellom menn og kvinner, samt lukke lønnsgapene i matsystemet som helhet, kunne antall matusikre mennesker i verden vært redusert med 45 millioner (FAO, 2023, s. xxvii).

Fokus på likestilling og kvinnens rettigheter i landbruket har likevel ikke «bare» effekt på matsikkerheten. Å styrke kvinnens rettigheter til å eie eller ha sikker rett til jordbruksland har positive virkninger på myndiggjøring, investeringer, forvaltning av naturressurser, robusthet, samt tilgang til tjenester og institusjoner. Dette kan også redusere kjønnsbasert vold og øker kvinnens forhandlingsmakt (FAO, 2023, s. xxviii).

Unge kvinner organiserer seg i Etiopia. Foto: Utviklingsfondet

Hvordan jobber Utviklingsfondet med likestilling og kvinners rettigheter?

Beskrivelsene over er grunnen til at Utviklingsfondet er opptatt av å adressere likestilling og kvinners rettigheter. Vi har gjort egne undersøkelser på kvinners makt over økonomiske beslutninger i husholdningen i de landene vi jobber i.

Undersøkelsene er basert på totalt 43 fokusgruppediskusjoner og viser tydelig at menn besitter mer makt enn kvinner blant vår målgruppe. Utviklingsfondet mener at økonomisk myndiggjøring av kvinner, inkludert like rettigheter og økt makt over ressurser, er en grunnleggende forutsetning for å oppnå robuste rurale lokalsamfunn og bærekraftige matsystemer. Dette er noen av tiltakene vi har på området:

Opplæring, bevisstgjøring og kapasitetsbygging: Et tiltak for økt likestilling er økt kunnskap og bevissthet. Sammen med våre partnere jobber vi derfor med å gi ledertrening for kvinner, spre kunnskap om kvinners rettigheter og gi opplæring i økonomistyring, for å nevne noe. Utviklingsfondet jobber også med å bygge lokale grasrotorganisasjoner sin kunnskap og kompetanse på dette feltet. Det innebærer blant annet workshops og kurs, men også fokus på at organisasjonene selv skal ha gode policyer på likestilling for å gjøre dem mer inkluderende.

En kvinne fører protokoll for en landsbygruppe i Nepal. Foto: Utviklingsfondet

Spare- og lånegrupper og mulighet til å generere inntekt: Et viktig mål for Utviklingsfondet er at kvinner skal få økt kapasitet til å generere inntekt, fordi vi mener det vil både øke deres levestandard, makt i økonomiske beslutninger, selvfølelse og sosiale status. Sammen med våre partnere oppretter og styrker vi spare- og lånegrupper og gir kvinner opplæring i hvordan de kan starte med inntektsbringende aktiviteter. Gjennom spare- og lånegrupper bidrar medlemmene selv med innskudd og håndterer utlån som kan brukes til å investere i egen gård eller starte en forretning. Gruppene gir også kvinner eget rom for å diskutere utfordringer, finne felles løsninger, og de får en felles, sterkere stemme inn i lokale beslutningsprosesser.

Opplæring i bærekraftig landbruk og klimatilpasning: For å redusere kjønnsgapet i landbruket jobber vi for å sikre kvinner tilgang på opplæring i bærekraftig landbruk og klimatilpasning og øke kvinners tilgang til markeder slik at de kan selge sine produkter.

“Young Women Can Do It”: Young Women Can Do It er en spesifikk aktivitet som vår partner Point of Progress gjennomfører i Malawi. Det innebærer opplæring av unge kvinner for at de skal aktivt delta og påta seg lederroller i lokale grupper og grasrotorganisasjoner. Det legges til rette for aktiv deltakelse blant kvinner, spesielt på ledelsesnivå, men også opplæring på andre områder som skal styrke kvinnenens og jentenes posisjon i lokalsamfunnet.

Eksterne undersøkelser viser at Utviklingsfondet lykkes i å støtte kvinner i å øke sin innflytelse og anerkjennelse innenfor sine husholdninger, grasrotorganisasjoner og lokalsamfunn. Det blir også fortalt at vårt arbeid har utfordret diskriminerende normer som svekker matsikkerheten. Vi ser økt deltakelse fra kvinner i lokale grupper (inkludert i lederposisjoner), høyere deltakelse fra kvinner i inntektsbringende aktiviteter, økt levestandard, autonomi, sosial status og selvbilde. Likevel er det en lang vei å gå og derfor ønsker vi stadig å styrke arbeidet vårt med kvinners rettigheter og likestilling.

Vil du støtte Utviklingsfondets arbeid?

- ✦ [Her kan du lese om hvordan du kan engasjere deg i vårt arbeid mot sult og urettferdighet](#)

Kilder:

FAO. (2023). The Status of Women in Agrifood Systems.

<https://www.fao.org/3/cc5343en/cc5343en.pdf>

UN Women. (2023). Progress on the Sustainable Development Goals. The Gender Snapshot 2023.

www.unwomen.org/sites/default/files/2023-09/progress-on-the-sustainable-development-goals-the-gender-snapshot-2023-en.pdf

UN Women. (2022). Explainer: How gender inequality and climate change are interconnected. Hentet

fra: <https://www.unwomen.org/en/news-stories/explainer/2022/02/explainer-how-gender-inequality-and-climate-change-are-interconnected>

Verdensbanken. (2023). The World Bank in Gender. Overview. Hentet fra:

<https://www.worldbank.org/en/topic/gender/overview>